

բակոսի մը ճաշակով... ք. Վասն զի Նանայի
թարգմանիչը, ժամանակաւ մօտ ժողովոյն,
կը յիշէ Եռետիկոս անձ մի՝ Աշոտէն հայաւ-
մուսնէ քաղկեդոնականութեան համար։ Այդ
եռետիկոսը ուրիշ ոչ ոք չէ, ըստ յօդուա-
ծագրին, բայց եթէ Փոռոսայ թուղթը բերող
Վահան եպիսկոպոսը։

Սկսինք այս երկրորդ փաստէն, որ ժա-
մանակագրականն սխալ մի է. այդ եռետիկոսը,
— ինչպէս կարգով կ'ուզէ յօդուածագիրն
«Ապիկուսա» անունը, — զայն Աշոտը կը
«Ջանայր դարձուցանել քաղկեդոնիկ¹», որ
կուռած էր Սիւաղայի գլմ, և յետ երկու
տարուոյ մնոած². արդ այդ Աշոտը ոչ ոք է՝
բայց եթէ Աշոտ Մուսկեր (+ 720), Մեծն
Աշոտայ պապը. և յիշատի ժամանակագիր
մ'ալ զոր կը յիշէ Մատ. Հայկ. քարգմ.
Ապիկուսայի Հայաստան գալը կը գնէ ՄԾ
(= 702) թուին, շատ հեռու Մեծն Աշոտէ,
որ թագաւորեց 860—890։

Գալով առաջին՝ Տէր—Միքէլեան անուղ-
ղակի կ'ուզէ գիտնալ ժողովոյն որոշողու-
թիւնըը, մինչդեռ արդէն հրատարակուած են
նորա կանոնները, որ կը նդովին թէ՛ քաղ-
քեցոնականները և թէ՛ հակաքաղկեդոնականն-
ները։ Այս անկարելի լինելով, — թէ և
լստակարեանց³ մտքերը խաղաղելու համար
հնարուած կ'ենթադրէ այդ հակասութիւնը,
— հարկ է այն կանոններէն մին լուսանց-
քէն մուտ գտած յաւելուած մի համարիլ.
և անշուշտ հակաքաղկեդոնականն է այն՝

քոսի որ միւսն կը համաձայնի ճշդիւ Վա-
հանայ առաջարկներուն. «Եթէ ոք զբաղ-
կեցոյնի սուրբ ժողովն... յանդիմանել իրրեւ
զպղծոյն Նեստորի համաձայնեալ», և այլն.
և քանի որ Զաքարիա յետոյ լուծումն կը
խնդրէ Վահանէն մի քանի տարակուսանաց,
Յօդուածագիրն չէ խօսած բնաւ Զամբանի
այն խօսքին վրայ՝ թէ Սահակ Մուսու
ժողովն վերջը հաստ, և գրեց կեղծ թուղթ
մի, — ուստի Վարդան և Կիրակոս կրնային
խաբուիլ, — որ չհասաւ Բիւզանդիոն։

Աւելի չերկարենք. թողունք յօդուած մը՝
որ գիտութեան միայն պիտիլը ունի և կը
գատէ զայլո՝ իւր կուսակցական ձգտումնե-
րով. պեղեցկազոյն հատուածներ կան Լուսմայի
մէջ. ընթեռնունք «Հնից—Նորից»ը. վայել-
լինք Լոսիի մէջ թարմ առաւօտ մը, գեղեցիկ
բնութիւն մը, և երազներ հայրենի աւերակ-
ներու վրայ... Եւ յետոյ մաղթենք Յօդուա-
ծագրին՝ որ իւր «Լուսմայն» նոր փայլ, ա-
ւելի յաջողութիւն ունենայ՝ Նոր Դարուն
մէջ։

Կ. Տ. Ս.

1. Տպագրին մէջ Վարդանայ «Ջանայր դար-
ձուցանել զնա... Քաղկեդոնի»։ պակաս բառ
չկայ. կ'ընտրենք Հ. Գ. Զարեհաստեանի յի-
շատակած ժամանակագիր ընթերցումը. (Մատ.
հայկ. քարգմ. 650 էջ)։

2. Էջ 78. Իսկ Մեծն Աշոտ վրայ յէջ 82—86։

3. Եկեղ. Պատմ. էջ 196։

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԻՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՆՄԱՎԷԹ. — Իտալիոյ մեծ սուրբ	386
† Ումպիլդոյ Ա. — Ազգեցութիւն. — Ո՛վ թագուհի մեր, ողջ լիւր. — Կեցածագրական յուշք Ումպիլդոյ Այոյ. — Թագաւոր վիկ- տոր Էմմանուէլ Գ և Թագուհի Նիկոլէ	386
ԵՐԵՄԵԱՆ Զ. Ս. — Մրցամակը	398

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

ԱՆԻՇԱՆ Զ. Դ. Մ. — Արեւելք լուսաւորու- թեան հայրը	401
ԵՐՄՈՆԻ Չ. — Ջոմադատական ուսում. Ս. Գրոց Հայկ. Թարգ. վրայ. Թրգմ. ՍԱ- ԲԱՆ Զ. Ս.	406

ԷՓՐԵՍԻԱՆ Զ. Ս. — Արքայադոմի վտմբ — Ա. ւամբ — Բարբիլ	411
ՋԱՐՄԻ ՅՈՂՎ. — Պատմական քերականու- թիւն գիրիկիւմ հայերէնի. Թարգմ. Զ. Տ. ԱՅԻՇԵՐԱՆ	415
Գ. Ա. Մ. Չ. — Հայկական երաժշտութիւն	418

ԱՐԳԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՐԳԻՍԻԱՆ Զ. Բ. — Նոր քոմադատի ղեկ- ցած կարծեաց աղթիւ. — Բաց Յամակ առ Գ. Շարիմիւմ	225
ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ. — Կաթողիկոսութիւն հայոց Թեմական ղարոցներ. — Կ. Տ. Ս. — Գաւա- ներսիսեան դպրոցի — Ն. Ն. Ա. — Լու- մայ — Կ. Տ. Ս.:	426